

[Wilhelm]

betragtning af den viden, der siden 1978 er kommet frem om virkningerne af isolationsfængsling, synes jeg nok, at det er en mere uansvarlig holdning at anlægge i dag, end det var i 1978. De eneste, der dengang anførte noget af den viden, var VS i sit ændringsforslag, og jeg skal erkende, at vi kun var få måneder forud for andre. Vi var heller ikke længe i forvejen klar over, at dette problem var så alvorligt.

Men det er værre – med den viden, vi har i dag – at acceptere en isolationsfrekvens, der er så stor, som den er, end det var at gøre det i 1978, hvor man ikke var så bevidst om, at det kunne være skadeligt. I den henseende kan man godt sige, at det er udtryk for mindre respekt for retssikkerheden.

Vi havde heller ikke mig bekendt i 1978 så klare udtalelser fra erfarne forsvarsadvokater om, at isolation blev brugt som tilståelsesarrest. I den henseende er det også udtryk for mindre ansvarlighed at acceptere den isolationsfrekvens, der er i dag, end det var tidligere.

Jeg forstod stadig væk ikke hr. Bjørn Elmquists, synes jeg, meget udviklede måde at stille spørgsmål på, men jeg håber, at det kan hjælpe, hvis jeg f. eks. prøver at svare klart – jeg har nemlig intet ønske om ikke at være så præcis som overhovedet muligt – på hr. Hagen Hagensens problemstilling.

En ting er borgmester Sigurdssons udtalelse. Den har jeg kommenteret. Hvis den er ulovlig, vil han selvfølgelig blive retsforfulgt, og hverken hr. Hagen Hagensen eller jeg kan være tjent med, at det ikke sker. At hr. Hagen Hagensen ikke kan lide den og måske synes, den skulle være ulovlig, har jeg også givet eksempler på. Det har jeg også en del handlinger som jeg synes skulle være, men så må vi have ændret lovene, hvis det er det, det drejer sig om.

Men om det andet, hr. Hagen Hagensen var inde på, at lovene under alle omstændigheder skal respekteres, vil jeg godt sige helt klart, at jeg mener, det er udtryk for en meget stationær tankegang. Lovene ville ikke være blevet ændret i dette samfund, som tilfældet faktisk har været, hvis de altid var blevet respekteret. Mit yndlingseksempel, som næppe nogen kan bestride, er, at der aldrig ville være kommet en lov om fri abort i dette samfund, hvis ikke 20.000 kvinder hvert eneste år havde overtrådt en lov, som

formelt hjemlede op til 8 års fængsel. Sådan er nu engang samfundsudviklingen.

Og om den idé, at love under alle omstændigheder skal respekteres, vil jeg sige: nej, hr. Hagen Hagensen, det er noget andet, det drejer sig om. Når man overtræder love, må man være klar over, at man også kan blive udsat for sanktioner. Hvis man overtræder ytringsfrihedens grænser, ja, så skal man stadig væk have lov til at sige det, man vil, men hvis man går ud over ytringsfrihedens begrænsninger, må man være klar over, at man kan blive udsat for sanktioner. Og det er noget andet end fuldstændig firkantet og samfundsbevarende og forhindrende enhver udvikling at sige: love skal under alle omstændigheder respekteres, ligegyldigt hvor fortidige de er, ligegyldigt hvor socialt urimelige de er. Det er klart, at det kan få konsekvenser at overtræde dem, men en del af de konsekvenser er, at samfundet bevæger sig, sådan som jeg har forsøgt at illustrere med aborteksemplet.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg stillede for hr. Wilhelm et helt konkret spørgsmål om, hvorvidt han var enig i de udtalelser, som borgmester Sigurdsson var kommet med på Nørrebro. Jeg fik intet svar. Den, der tier, samtykker, siger man. Har vi ikke fået andet ud af dagens debat, så har vi ved hr. Wilhelms tavshed fået konstateret, at han er enig med hr. Villo Sigurdsson i den betragtning med hensyn til, hvordan VS vil styrke demokratiet ved besættelse af en brødfabrik. Derved falder VS' 6 lovforslag fuldstændigt til jorden.

Hr. Wilhelm taler om stationære love, og jeg kan forstå, at hr. Wilhelm qua de udtalelser, der er kommet fra hr. Sigurdsson, nu går og venter på nogle love, der skal gøre det lovligt at besætte brødfabrikker, lave hærværk m. v. Jeg betragter dette skue i dag som politisk hykleri fra VS' side.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Jeg synes ikke, at den bemærkning, hr. Wilhelm gjorde om love, der blev ændret, fordi der var behov for det – og han henviste til, at mange kvinder af nød og trang havde fået abort på en måde, der ikke var i over-